

קורס מספר: 60-586-01

שם הקורס: **על הקשר בין גוף ונפש: תיאוריה, קליניקה ומחקר**

סוג הקורס: **הרצאה**

שנה / סמסטר: **תשע"ו סמסטר א**

היקף שעות: **2 ש"ס ניקוד: 1**

שם המרצה: **ד"ר דני חורש**

תאריך עדכון אחרון: **06/09/2015**

[פרטי התקשרות עם המרצה](#)

מטרות הקורס / תוצרי הלמידה*:

מטרת הקורס היא לחשוף את הסטודנטים לקשרים המורכבים בין גוף לנפש. נעסוק באופן שבו החיבור בין היבטים גופניים ופסיכולוגיים בא לידי ביטוי בטיפול, בפסיכופתולוגיה, ובמחקר. הקורס יעודד את הסטודנטים לפתח חשיבה ביקורתית בנוגע לקשר שבין גוף לנפש, וישים דגש על האינטראקציה המתמדת הקיימת בין בריאות פיזית לבריאות נפשית.

תאור הקורס:

הקורס יתחיל בהצגת הרציונל הפילוסופי והתיאורטי העמוק לחיבור שבין גוף לנפש, בהתבסס על הוגים כמו פרויד וישעיהו ליבוביץ'. לאחר מכן, יילמדו בקורס היבטים שונים ומגוונים של סוגיית הגוף-נפש: פסיכופתולוגיות (הפרעות בדימוי גוף, פגיעה עצמית), גישות טיפול אלטרנטיביות, ביטויים גופניים של טראומה ודחק, ועוד. השיעורים בקורס יתייחסו לדו-כיוונית בקשר שבין גוף לנפש – דהינו, כיצד קשיים פיזיים משפיעים עלינו פסיכולוגית, וכיצד קשיים פסיכולוגיים משפיעים על בריאותנו הפיזית. על כן, תמה אחת שתלווה את הקורס לכל אורכו היא השוואה בין הגישה הפסיכיאטרית/רפואית לגישה של הפסיכולוגיה הקלינית הקלאסית.

מהלך השיעורים:

השיעורים יועברו כהרצאה פרונטלית, כאשר יהיה מקום נרחב לדיון ביקורתי בכיתה. בשיעור אחד תגיע מרצה אורחת.

חלוקה לשיעורים במהלך הסמסטר ורשימת קריאת חובה נלווית:

שיעור 1. הבעיה הפסיכופיזית: בסיס תיאורטי ופילוסופי.

ליבוביץ, י. (1982). *גוף ונפש - הבעיה הפסיכו-פיזית*. תל אביב: [הוצאת משרד הביטחון, סדרת האוניברסיטה המשודרת](#).

שיעור 2. המשך - הבעיה הפסיכופיזית: בסיס תיאורטי ופילוסופי.

כשר, נ. (2013). הגוף, הנפש ומה שביניהם. *אודיסאה*, 18.

שיעור 3. דחק (Stress) וביטוייו הגופניים.

Bremner, J.D. (2005). *Does Stress Damage The Brain?: Understanding Trauma-Related Disorders From A Mind-Body Perspective*. New York: W.W. Norton & Company, Inc.

שיעור 4. טראומה נפשית וגוף.

van der Kolk, B.A. (1994). The body keeps the score: Memory and the evolving psychobiology of posttraumatic stress. *Harvard Review of Psychiatry*, 1(5), 253–265.

שיעור 5. גוף ונפש במבט בודהיסטי.

Harvey, P. (1993). The mind-body relationship in Pali Buddhism: A philosophical investigation. *Asian Philosophy*, 3(1), 29-41.

שיעור 6. הפרעות אכילה והפרעות בדימוי גוף ובתפיסת גוף.

[Cororve, M.B.](#), [Gleaves, D.H.](#) (2001). Body dysmorphic disorder: a review of conceptualizations, assessment, and treatment strategies. *Clinical Psychology Review*, 21(6), 949-70.

שיעור 7. התנהגויות של פגיעה עצמית גופנית (Self-injury): מה ידוע לנו מהקליניקה ומהמחקר?

Nock, M.K. (2009). Why do people hurt themselves? New insights into the nature and functions of self-injury. *Current Directions in Psychological Science*, 18(2), 78-83.

שיעור 8. גוף ונפש במבט הפסיכיאטריה.

Kendler, K.S. (2005). Toward a philosophical structure for psychiatry. *American Journal of Psychiatry*, 162, 433-440.

שיעור 9. גישות טיפוליות מעולם הגוף-נפש (הרצאת אורח).

[Uebelacker, L.A.](#), [Epstein-Lubow, G.](#), [Gaudiano, B.A.](#), [Tremont, G.](#), [Battle, C.L.](#), & [Miller, I.W.](#) (2010). Hatha yoga for depression: critical review of the evidence for efficacy, plausible mechanisms of action, and directions for future research. *Journal of Psychiatric Practice*, 16(1), 22-33.

שיעור 10. גוף ונפש בראי המחקר.

[Benyamini, Y.](#), [Ein-Dor, T.](#), [Ginzburg, K.](#), & [Solomon, Z.](#) (2009). Trajectories Of Self-Rated Health Among Veterans: A Latent Growth Curve Analysis Of The Impact Of Posttraumatic Symptoms. *Psychosomatic Medicine*, 71(3), 345-352.

שיעור 11. ניתוח מקרה: גוף ונפש על ספת הפסיכולוג.

מקדוגל, ג'. (1998). תיאורוני הגוף. אור יהודה: דביר.

שיעור 12. פעילות גופנית ובריאות נפשית (הרצאת אורח – גב' חן רוזנר-אורבר).

שיעור 13. הגוף בטיפול הפסיכולוגי: מגע פיזי בין מטפל למטופל, הבעות פנים, תקשורת לא-מילולית.

Westland, G. (2011). Physical touch in psychotherapy: Why are we not touching more? *Body, Movement and Dance in Psychotherapy: An International Journal for Theory, Research and Practice*, 6(1), 17-29.

חובות / דרישות / מטלות **: נוכחות חובה בשיעורים.

עמידה במבחן מסכם (100 אחוז מהציון).

מרכיבי הציון הסופי:
ציון מספרי למבחן מסכם (100 אחוז מהציון).

ביבליוגרפיה:

קריאת רשות נוספת לקורס:

דמסיו, א. (2003). *ההרגשה של מה שקורה: גוף ורגש ביצירת התודעה*. ירושלים: מכון ברנקו וייס לטיפול החשיבה.

ירום, נ. (2001). *הגוף מדבר*. אור יהודה: דביר.

קמפבל, ק. (1983). *גוף ונפש*. ירושלים: הוצאת מאגנס.

[Aposhyan, S.](#) (2004). *Body-Mind Psychotherapy: Principles, Techniques, and Practical Applications*. New York: W.W. Norton & Company.

Levine, P.A. (1997). *Waking the Tiger: The Innate Capacity to Transform Overwhelming Experiences*. Berkeley, CA: North Atlantic Books.

Ogden, J. (2012). *Health Psychology: A Textbook*. Maidenhead, Berkshire, UK: Open University Press.

[Plomin, R.](#), [DeFries, J.C.](#), [Knopik, V.S.](#), [Neiderhiser, J.M.](#) (2012). *Behavioral Genetics*. New York: Worth Publishers.

שם הקורס באנגלית:

--

* תוצרי הלמידה (learning outcomes) הן הצהרות המציינות במפורש מה הלומדים צפויים להשיג בסוף תקופת הלימוד בקורס. תוצרי הלמידה מוגדרים במונחים של הישגי ידע, הבנה, כישורים, יכולות ו/או עמדות שהלומד מצופה להדגים כתוצאה מהתנסותו הלימודית האקדמית בקורס. לפרטים נוספים [לחץ כאן](#).
